

Resultater fra prosjektet Dyrepåkjørsler: Bedre system for varsling og håndtering

Aina Winsvold
Forsker ved Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning

Skogkurs 11. desember 2025

Sluttrapport for prosjektet Dyrepåkjørsler: Bedre system for varsling og håndtering av dyrepåkjørsler

- o Ruralisrapport 5 / 2025. Aina Winsvold, Anders Lyngstad, Geir Lyngstad
- o Oppdragsgiver: KV System med midler fra Regionale Forskningsfond Innlandet (NFR)
- o KV System startet med en ide om å gjøre varsling av dyrepåkjørsler mer effektivt.
- o Første prosjektfase (2021-2022) finansiert av FORREGION Innlandet. Intervjuet viltforvaltninger og fylkeskommuner om erfaringer med dagens system for dyrepåkjørsler
- o Undersøkelsen viste stor frustrasjon i belastede kommuner over dagens system / mangel på system. Et tydelig behov for bedre rutiner og prosedyrer.
- o Referansegruppe: Statens Vegvesen, NAF, Miljødirektoratet, Skåppå, Skogkurs, Bane NOR, Norsk Luftambulans, Norsk Sau og Geit, Innlandet Fylkeskommune, Dyrebeskyttelsen, Operasjonssentralen i Innlandet og Ruralis
- o Vi har sammen under to prosjektfaser lagt et grunnlag for en kostnadsbesparende og brukervennlig modell

Utgangspunktet Dyrepåkjørsler

- o Antallet dyrepåkjørsler øker, nasjonalt og internasjonalt
- o Og fortsetter å øke med press på transport og infrastruktur. Bestand?
- o Dyrevelferdsmeldingen Meld. St. 8 - Tydelig direktiv om å gjøre noe med dyrepåkjørsler
- o Mange berøres: Bileiere /førere, jernbaneaktører, togeiere, passasjerer, forsikringsselskap, helsesektoren, politiet, kommuner, jegere, veisentraler, nødetater / operasjonssentraler, lokalbefolkning, dyreeiere samt dyret og eventuelle avkom
- o Bred enighet om at det er helt nødvendig med bedre løsninger enn i dag
- o Dyrepåkjørsler har stor kompleksitet og det å finne løsninger krever en stor felles satsning!
- o Det er for lite kunnskap om hva man skal gjøre ved en dyrepåkjørsel

Antall viltpåkjørsler øker og få tiltak hjelper

Hver eneste dag ble i gjennomsnitt over 35 elg og rådyr påkjørt av tog eller bil i fjor. Nå kan det bli aktuelt å senke fartsgrensene på noen veier i perioder.

I VEGEN: Det skjer rett som det er at elg krysser vegen. Å senke farten kan være et godt tiltak mot at de blir påkjørt.

FOTO: GEIR OLAV SLÅEN / NRK

I Sør-Odal, som har i underkant av 8.000 innbyggere, er fallviltgruppa på tre personer travel.

I tillegg til andre oppdrag, rykket de i fjor ut til 136 meldinger om påkjørte rådyr, og 35 meldinger om påkjørt elg.

Sagt på en annen måte: I gjennomsnitt rykket de ut til påkjørselsoppdrag annenhver dag.

Ola Bjørlo Strande
Journalist

Publisert 19. jan. 2023 kl. 07:14

Artikkelen er mer enn ett år gammel.

Dyrepåkjørslar tall og kostnader

- o Usikkerhet hvor mange dyr som blir påkjørt. I Norge (politiet) opp mot 25 000 **registrerte** påkjørsler årlig
- o Ulike tall mellom Politi, SSB, Hjorteviltregisteret og Bane NOR
- o I Hjorteviltregisteret kun 8 arter pluss ørn. I tillegg kommer et stort antall andre dyr som aldri blir registrert noe sted
- o Estimert cirka 1/3 av påkjørslene blir aldri meldt inn
- o Estimert cirka en tredjedel av **registrert** påkjørt vilt blir ikke funnet
- o Antallet registrerte påkjørte rådyr har økt med 50 prosent de siste 5 årene
- o I Norge 7 dødsulykker / 46 hardt skadde / 312 skadde i en tiårsperiode- estimert til 45 millioner per dødsfall / 25 millioner per hardt skadde (tall fra 2017)
- o Viltgjerdar er dyrt og ikke mulig å sette opp overalt, og fører til fragmentert habitat for dyrene, samt flytter hotspots
- o I Sverige estimeres de samfunnsøkonomiske kostnadene til 10 milliarder langs vei, og 1,5 milliarder langs jernbane, og utgjør 60 prosent av alle innrapporterte trafikkulykker langs vei
- o Kun noen få prosent redusering vil gi store besparelser

Resultat Forprosjekt: fylkes- og kommuners erfaringer

- o Noen kommuner med et høyt antall påkjørsler bruker svært mye av midlene for viltforvaltningen
- o Påkjørslene innebærer store belastninger både økonomisk og ressursmessig
- o Utfordring å ha oppdaterte vaktlistene
- o Fallviltmannskap bruker mye tid på å finne skadede dyr
- o «Pussig at du ringer om dette for vi har diskutert dette, det fungerer ikke bra nok. Det er helt utrolig bra om man kan få til et bedre system. Vi kan bruke halve natten bare på å søke etter hvor skaden kan ha skjedd (Fallviltjeger).
- o «Det største problemet ved bruk av 02800 er at folk ikke når frem, og at de gir opp. Ressursbruken er altså bare én side av saken. At det ofte ikke fungerer, er langt mer alvorlig». (Ansatt fylkeskommune i en oppfølgingsmail)

Ble interessant å undersøke andre berørte parter erfaringer, samt undersøke forutsetningene for å utvikle et helhetlig varslings- og håndteringssystem som innlemmer flere aktører og kartløsninger

For andre vinter på rad: Dystre tall for viltpåkjørsler

Antall viltdødsfall på norske veier er doblet i løpet av de siste ti årene. Dødstallet denne vinteren nærmer seg rekorden fra fjoråret.

«FARTSETAPPE»: Jon Olav Sundli, leder for fallviltgruppen i Stor-Elvdal, sier trafikken har endret seg i løpet av de ti siste årene. Og på strekningen mellom Oslo og Trondheim er det mange som kjører fort. – Det er større trafikk og større hastighet. Årvåkenhet blant bilistene tror jeg er viktig.

FOTO: FRODE MESKAU / NRK

Både rådyr og elg har måttet bote med livet i trafikken denne uken.

På landsbasis er hele 187 vilt antatt drept på norske veier bare i mars, ifølge Hjorteviltregisteret.

Altså på én uke.

✉ Astrid Gerds
Journalist

✉ Vibecke Wold Haagensen
Journalist

✉ Aleksander Nordengen
Brevig
Journalist

Vi rapporterer fra Stor-Elvdal

Publisert 9. mars 2023 kl. 13:07
Oppdatert 13. mars 2023 kl. 13:38

Artikkelen er mer enn ett år gammel.

Prosjektets effektmål i Fase 2

- o Å utvikle et system for å forenkle og effektivisere varsling og håndtering av en dyrepåkjørsel
- o Med fokus på å redusere skadede dyr sine lidelser, øke trafikksikkerheten, minske trykket på nødnumre samt spare tids- og pengeressurser.
- o Frigjøre ressurser gjennom å:
  - Få en mer effektiv varslingsrutine. Avlaste Politi 112, AMK 113, samt 110 (som nå også mottar meldinger fra Ecall).
  - Gjøre det enklere for kommunenes fallviltjegere å finne utgangspunkt for søk
  - Få et mer helhetlig og koordinert system
  - Bedre trafikkflyten og trafikksikkerheten

For å komme dit var det nødvendig å ta del av erfaringene til berørte partner i dag

Meld. St. 8

(2024 – 2025)

Melding til Stortinget

Dyrevelferd

Metodene

- o Gjennomført intervjuer med ansatte i Politidirektoratet og politiets Operasjonssentral i Innlandet
- o I en 4-månedersperiode gjennomført casestudie hos operasjonssentral av tidsbruk på dyrepåkjørsler
- o Det har blitt gjennomført to spørreundersøkelser rettet mot kommunale viltforvaltninger og fallviltmannskap, sendt ut via Skogkurs sin facebookgruppe med 280 kommunale viltforvaltere
- o Gjennomført intervjuer for å få en dybdeforståelse av utfordringene viltforvaltning og fallviltmannskap møter i sin arbeidshverdag
- o Underveis i prosjektet gjennomført flere møter med den etablerte referansegruppen, der vi har diskutert muligheter og utfordringer

Politiets oppgaver

- o Politiet skal koordinere innsatsen ved en dyrepåkjørsel, varsle relevante aktører (eks kommunal viltforvaltning, ettersøksjegere, beitelag eller veterinærvakt), sikre kommunikasjonen mellom bilfører og aktuell aktør
- o De rykker kun ut ved fare for liv eller helse / trafikk
- o En dyrepåkjørsel skal meldes til 02800, stor pågang med lang ventetid, og mange bilførere gir opp når de ikke får svar og reiser videre uten å melde, eller melder inn lenge etterpå
- o Med nødnummer 112 skal anropet besvares innen 20 sekunder, noe som fører til mye press på operasjonssentralene
- o Politiet håndterer opp mot 800 000 nødmeldinger i året
- o Nødmeldetjenestene 110, 112, 113 håndterer til sammen omtrent 1,8 millioner henvendelser per år
- o I tillegg et stort antall henvendelser om dyrepåkjørsler til 175 (Veitrafikksentralene) og kommunale fallviltgrupper. AMK sin 113-app blir også hyppig brukt.

Frykter viltgjerde vil lede elgen rett inn på E6: – Det blir 110 med elg i vegbanen

Politiets registreringer

- o Opp mot 25 000 oppdrag med en eller flere av disse kodene: påkjørt vilt, påkjørt hund, påkjørt katt eller påkjørt annet husdyr (ikke offisielle tall – kan ikke brukes i videre formidling)
- o Registreringen i 500 ulike kategoriene gjøres manuelt. Dyrepåkjørsler er en av mange kategorier og kan havne under helt andre kategorier - fører til usikkerhet om antallet
- o De antar at det er store mørketall knyttet til oversikt over påkjørte dyr
- o Politiet registrerer i Politioperativt system (PO) som først og fremst er et oppdragshåndteringsverktøy, ikke et verktøy for statistikk
- o Det finnes ingen systematisk registrering av hva som har blitt logget. De ønsker et bedre datagrunnlag for å gjøre mer presise analyser
- o Oppfatter årsaken til at de har denne oppgaven er fordi de er tilgjengelig døgnet rundt, og at det per i dag ikke finnes et alternativt system som kan koordinere slike meldinger
- o De ønsker en siling av samtalene slik at kun akutte meldinger kommer inn til operasjonssentralen

**Toget kjørte på 10
rådyr og en elg på
en natt: – Så mange
dyr på ei natt er ille**

Casestudien Innlandets Operasjonssentral

- o Datainnsamling i perioden 27. januar til 8. mai 2025
- o Undersøkte hvor lang tid operatørene brukte gjennomsnittlig på en innkommende samtale om dyrepåkjørsel.
- o Forut studien fikk politiet være med på å gi kommentarer til skjemaene som skulle benyttes for å registrere inn hendelsene.
- o Operatørene fikk utlevert skjemaer som skulle ligge inne i operatørrommet og som de skulle fylle ut under tiden de holdt på med oppdraget.
- o I den aktuelle tidsperioden registrerte deltakerne 867 hendelser. Det var ikke noen forskjeller i tidsbruk for de ulike registrerte dyreartene.
- o Henvendelser for sau og storfe, som regel til Beitelag, er ikke tatt med da undersøkelsen ble gjennomført utenfor utmarkssesong.

Registrering av tidsressurser brukt på Dyrepåkjørsler Dato:

Tid

Samtale med melder	Start tid:
Samtale med melder	Slutt tid:

Samtale viltneemd / veterinær/ beitelag	Start tid:
Samtale viltneemd / veterinær/ beitelag	Slutt tid:

Varsling

Innringing via	02800	112

Skadeomfang

Dyreart			
Er dyret skadet eller dødt	Skadet	Dødt	Ukjent
Utkalling av falviltjeger?	Ja	Nei	
Behov for andre nødetater?	Ja hvem	Nei	
Behov for bilberging?	Ja	Nei	
Viderevarslet til 175	Ja	Nei	

Noen utfordringer angående håndtering av hendelsen?	Kommentar: (alvorlighetsgrad?)

Resultater fra casestudien

- o Gjennomsnittlig 6,2 minutter på en innkommende samtale om dyrepåkørsler
- o Inkludert langtrukne saker som det kan ta en del tid å løse. Tidsbruken i majoriteten av sakene ligger noe under dette gjennomsnittet
- o Gjennomsnittet utgående samtalene til fallviltmannskap / veterinærer eller eventuelt andre lå på 3,5 minutter. Stor variasjon
- o I gjennomsnitt 9,7 minutter per anrop om en dyrepåkørsel
- o Må forholde seg til like mange viltforvaltninger som kommuner, med helt ulik organisering
- o Vaktlistene er ofte ikke oppdaterte, og operatørene må ringe rundt
- o Dersom man legger til grunn cirka 35 000 innringninger om dyrepåkørsler i året utgjør dette cirka 6000 timer i året
- o Politiet får henvendelser om påkørsler av både vilt / tamme

Blodbad i reprise

Igen og igjen: Viltet lever farlig langs veg og jernbane. Foto: NTB

Publisert: 10.02.21 17:52

Del

Artikkelen er over 3 år gammel

LEDER

Dette er en leder. Lederen gir uttrykk for avisens holdning.

Utdrag av sitater i kommentarfeltet

Operasjonssentralens ansatte

- Fikk ikke tak i viltneemd, varslet VTS istedenfor.
- Satt over fra sør øst politidistrikt. Meldte ikke fra når han var på stedet. Brukte lang tid på å finne aktuelt sted.
- Ringte tre forskjellige viltneemder for svar.
- Nr 1 på viltneemd svarer ikke. Nr 2: svarer, ringer en annen! Nr 3: svarer ikke. Politi: Nr 2 ringes på nytt og får oppdraget!
- Måtte ringe flere nummer hos viltneemd. Ingen vakttelefon.
- Utfordringer med mobildekning.
- Ikke svar fra viltneemd. Ringte tre forskjellige før jeg fikk svar. Vanskelig å posisjonere.
- Telefonnummer til riktig viltneemd var ute av drift. Måtte ringe en annen for å varsle videre.
- Viltneemd svarte ikke før fjerde oppringing.
- Melder kjørte på dyret lørdag 19.04.25 kl 15:00. Varsler først nå (22 april). Mange samtaler frem / tilbake til fallviltjeger. 2 oppdrag om trolig det samme...
- Forsøkt å ringe FVG flere ganger, uten at noen svarer tlf. Ringte 7 ganger.
- Fikk ikke kontakt med viltneemd. 6 ulike tlf.nr. Ikke vakttelefon. Tidskrevende og irriterende.
- **Begrepene viltneemd og viltforvaltning brukes om hverandre. Korrekt definisjon er viltforvaltning**

Skadd rådyr gjekk vekesvis på berre beinstubben

Ettersøksjeger Dag Bjerkestrand trur så mange som halvparten av alle viltpåkøysler aldri blir varsla. Nyleg avliva han eit rådyr som gjekk vekevis på berre beinstubben.

GJEKK PÅ BEINSTUBBEN: Førre veke fann og avliva Dag Bjerkestrand eit rådyr med to svært skada bakbein. – Dyret kunne knapt gå.

FOTO: DAG BJERKESTRAND / AVERØY KOMMUNE

– Du klarar eigentleg ikkje å forestille deg korleis dyret har hatt det, seier ettersøksjeger Dag Bjerkestrand i Averøy kommune på Nordmøre.

Førre veke rykte han ut til eit rådyr som låg skadd i veggrofta, sør på øya. Det var ein tilfeldig bilist som fekk auge på dyret, som kraup inn i skogen då ho prøvde å sjå etter det.

✉ Marius André Jenssen
Stenberg
Journalist

Publisert 10. des. 2020 kl. 10:59

Artikkelen er flere år gammel.

Oppsummert intervjuer Operasjonssentralen

- o De ulike operasjonssentralene forholder seg til like mange viltforvaltninger som det finnes kommuner i det distriktet de har ansvaret for
- o Utfordringer med ikke-oppdaterede vaktlister for fallviltmannskap, beitelag, veterinær
- o Ingen mulighet for oppdatering av lister hos politiet
- o Ved påkjørsler av tamdyr og kjæledyr finnes det ikke et etablert støtteapparat. Veterinærvakter kan være vanskelig å lokalisere og kontakte.
- o Operatørene ser ingen grunn for at dyrepåkjørsler må håndteres av politiet – kun pga tilgjengelig 24/7. Og kun for registrering, rykker ut ved fare for liv og helse
- o Mangel av digitale verktøy for posisjonsdeling og dokumentasjon forverrer situasjonen. Må ringe nødnummeret 112 for å få GPS-koordinater
- o Opplever generelt stort tidspress, og skaper stress hos dem når de må ringe rundt for å finne løsninger
- o En operatør uttrykker : *«Det kan være to branner, væpnet oppdrag, og så ringer det inn om en påkjørt elg eller en katt. Det er et stort stress på jobb»*
- o Dette går, ifølge informantene, på bekostning av dyrevelferd, trafiksikkerhet, politiets primær oppgaver og deres egen helse
- o Enighet om at posisjonsdeling og mulighet for bilde- og videodeling vil kunne effektivisere og gi operatørene bedre beslutningsgrunnlag

Oppsummert intervju Politidirektoratet

- o Politidirektoratet oppgir at det i lengre tid har vært frustrasjon over det store påtrykket de mange dyrepåkjørslene utgjør ved Operasjonssentralene
- o De ønsker å redusere det enorme antallet av samtaler inn til 112 / 02800. Hvorav dyrepåkjørsler utgjør en betydelig andel
- o De ønsker en reel kostnadsoversikt / oversikt over ressursbruk
- o Erfarer at plikter ved en dyrepåkjørsel er for dårlig meddelt til offentligheten, og håndtert i lovverket
- o Silingen bør skje hos bilfører, ikke inne på operasjonssentralen
- o Anser at andre bør og kan håndtere dette bedre enn politiet
- o De ønsker å støtte opp om en eventuell pilot der man tester andre løsninger. Anser at det kan være innenfor lovverket

Kommunenes viltforvaltning: Ansvar og utgifter

- o Ansvarlige for at det finnes en beredskap som kan håndtere dyrepåkjørsler, og for å ha fallviltmannskap tilgjengelige for å rykke ut
- o Pålagt å sikre at fallviltmannskapet har tilgang til nødvendige ressurser, opplæring og systemer for å kunne utføre arbeidet i samsvar med gjeldende regelverk
- o Det inkluderer også at ettersøksekvipasjer, dvs. både jeger og hund, får nødvendig opplæring
- o Har også ansvaret for å finansiere håndtering av viltpåkjørsler.
- o Noen kommuner har årlige utgifter på 600 000 til 800 000 kr til håndtering av dyrepåkjørsler
- o Eks: I de siste fire årene har så mye som 95 prosent av fellingsavgiftene i Stor-Elvdal kommune gått til ettersøk (Boris Fuchs m fl 2025)
- o Halvparten av kommunene bruker mer enn 80 prosent av viltfondet til fallviltarbeid (Pedersen m fl 2021)
- o Slike kostnader fører ofte til at andre ønskede tiltak for viltforvaltning nedprioriteres

Resultater fra spørreundersøkelsene: Viltforvaltning

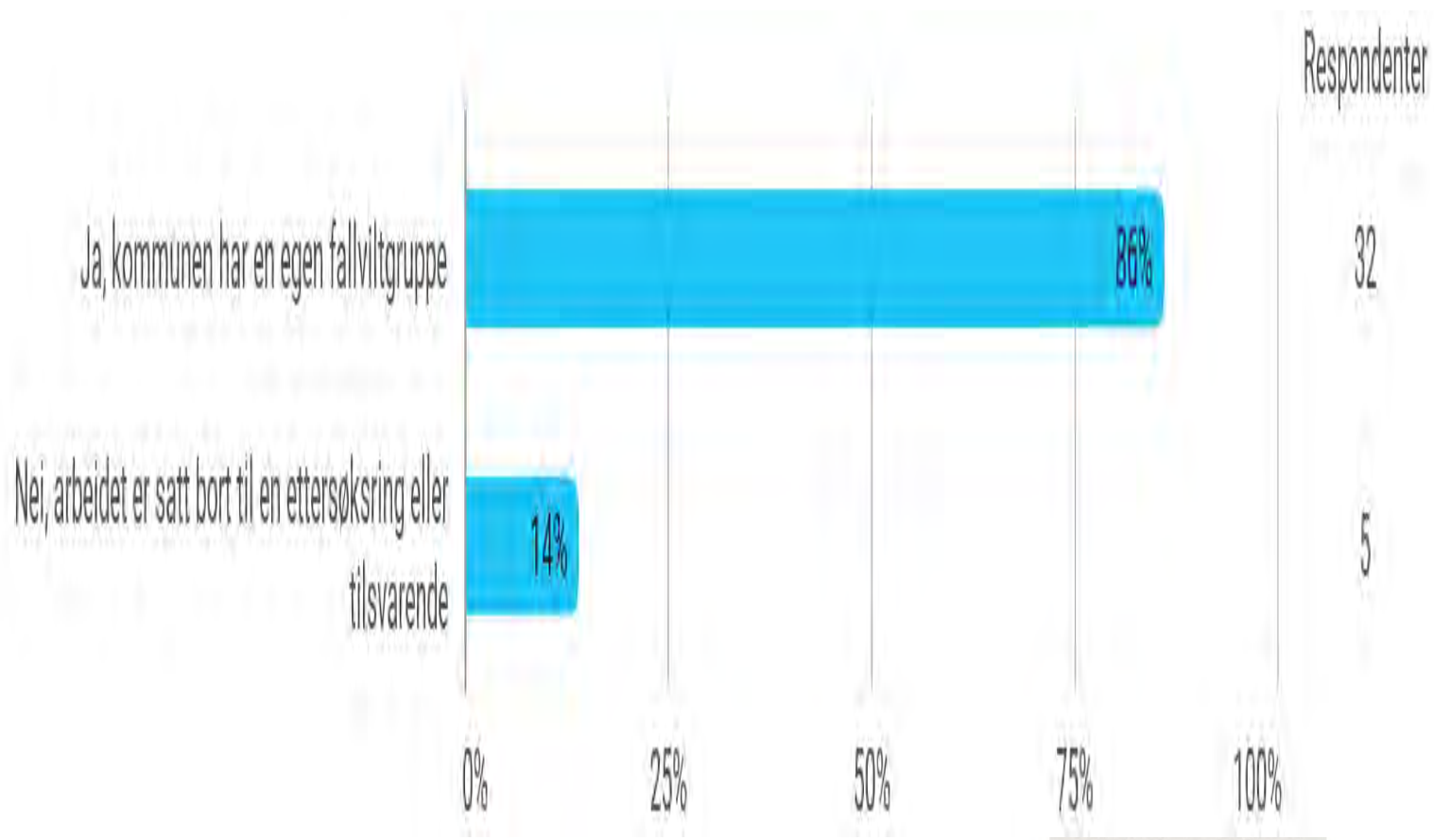
Har din kommune en egen fallviltgruppe, eller er arbeidet satt bort til andre aktører?

Tabellen viser at organiseringen av fallviltmannskapet varierer mellom kommunene. Samtidig er det en stor overvekt av respondentene som svarer at deres kommune har en egen fallviltgruppe, 86 prosent.

NB

Rollene vil viltforvaltning / fallviltmannskap kan overlappe hverandre.

Det er viktig å presisere at denne undersøkelsen ikke er representativ for alle landets viltforvaltninger, men kun gir et bilde av variasjonen i organisering og godtgjørelser i noen kommuner.

LEDER

Dette er en leder. Lederen gir uttrykk for avisens holdning.

Svar fra Viltforvaltningen

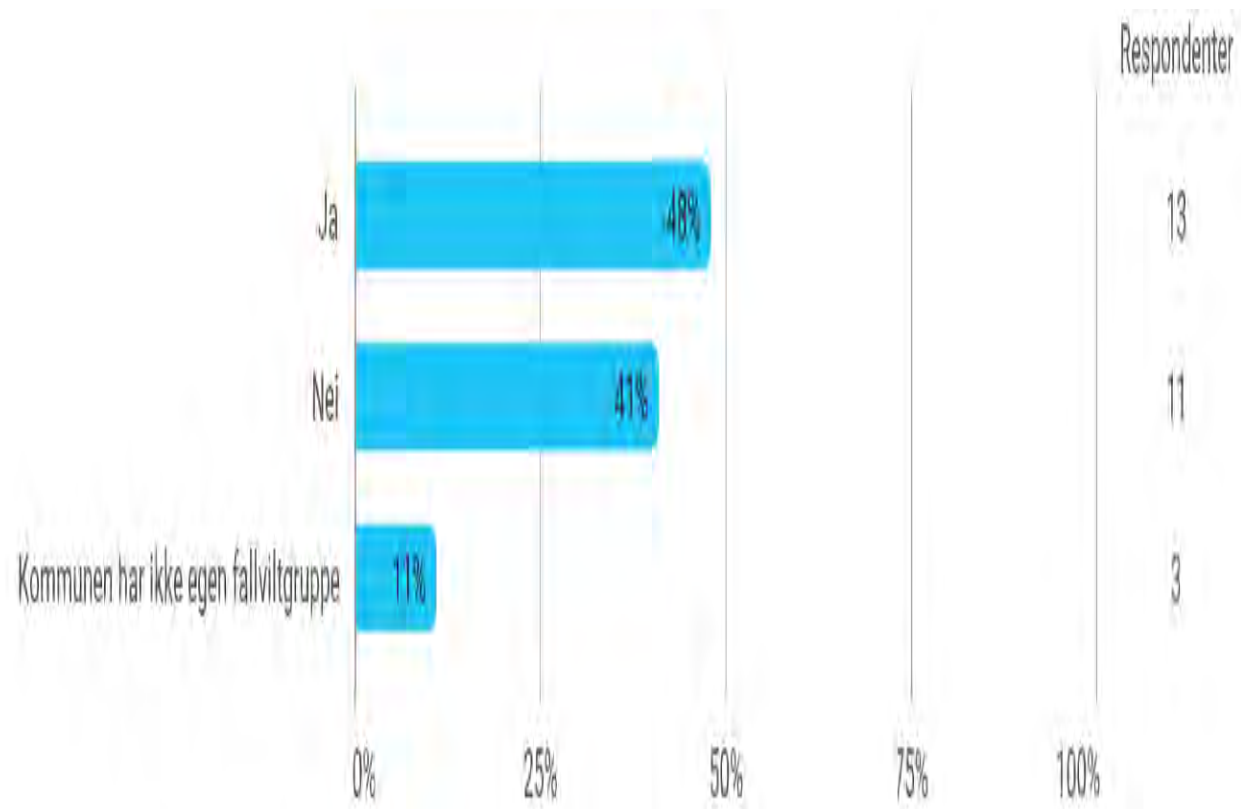
Dersom kommunen har en egen fallviltgruppe: Får fallviltmannskapet vaktgodtgjørelse?

Det er kun en liten overvekt av de viltforvaltningene som svarer som kompenserer for vakt. I overkant av 40 prosent av de viltforvaltningene som svarer oppgir at de ikke gir kompensasjon til fallviltmannskap som har vakt

Dette oppleves som meget utilfredsstillende for de som ikke får kompensasjon. Det kan også bidra til mindre profesjonalitet

Viltforvaltningene som har svart på undersøkelsen har tilgang til 6,7 ettersøksjegere i snitt.

Det er overraskende få som svarer på disse spørsmålene

Publisert: 10.02.21 17:52

Del

Artikkelen er over 3 år gammel

LEDER

Dette er en leder. Lederen gir uttrykk for avisens holdning.

Svar fra Viltforvaltningen

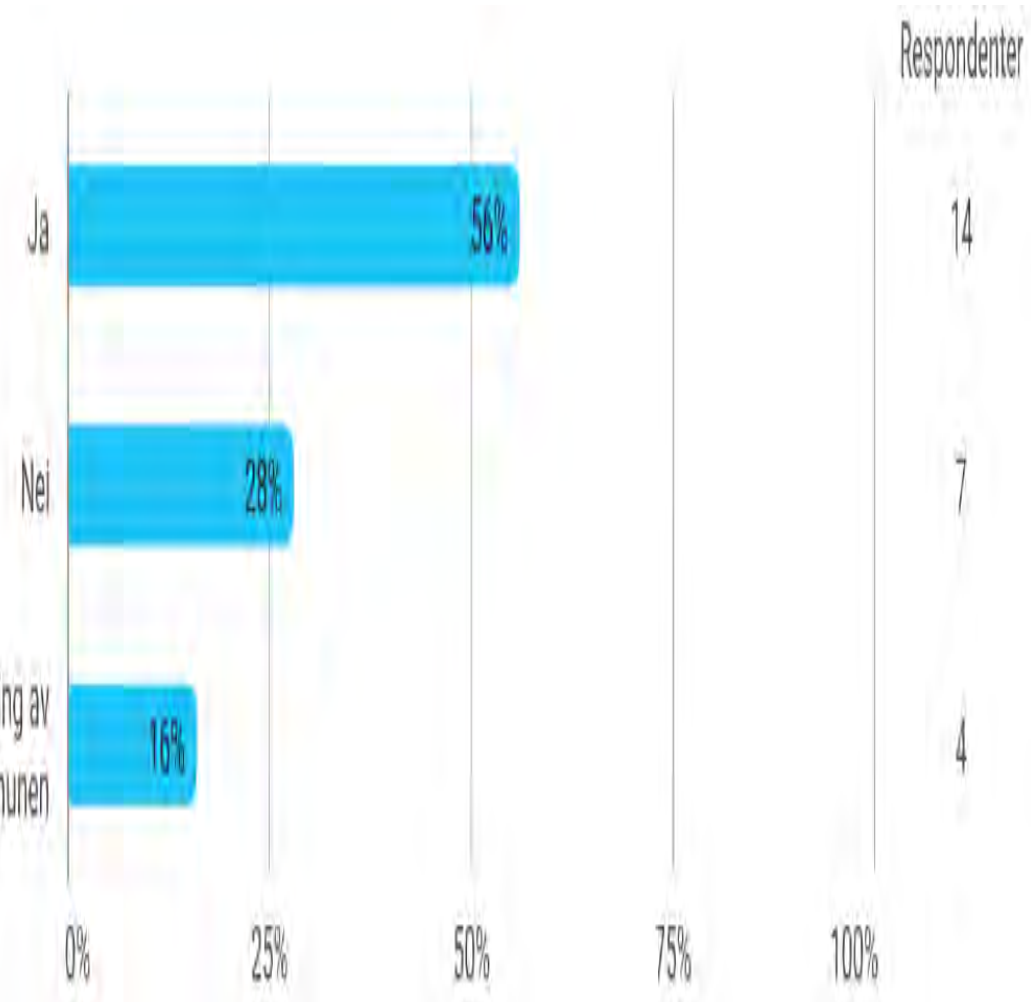
Får fallviltmannskap en godtgjørelse for bruk av eget utstyr for framkjøring av fallvilt?

Det varierer også om fallviltgruppen får godtgjørelse for bruk av eget utstyr når de frakter fallvilt bort fra ulykkessted eller ved andre hendelser der dyr har dødt.

Dette ønsker informantene å endre på

Bærer mye preg av frivillighet i dag, hvordan påvirker det?

Fallviltgruppa har eget utstyr til framkjøring av fallvilt som er innkjøpt av kommunen

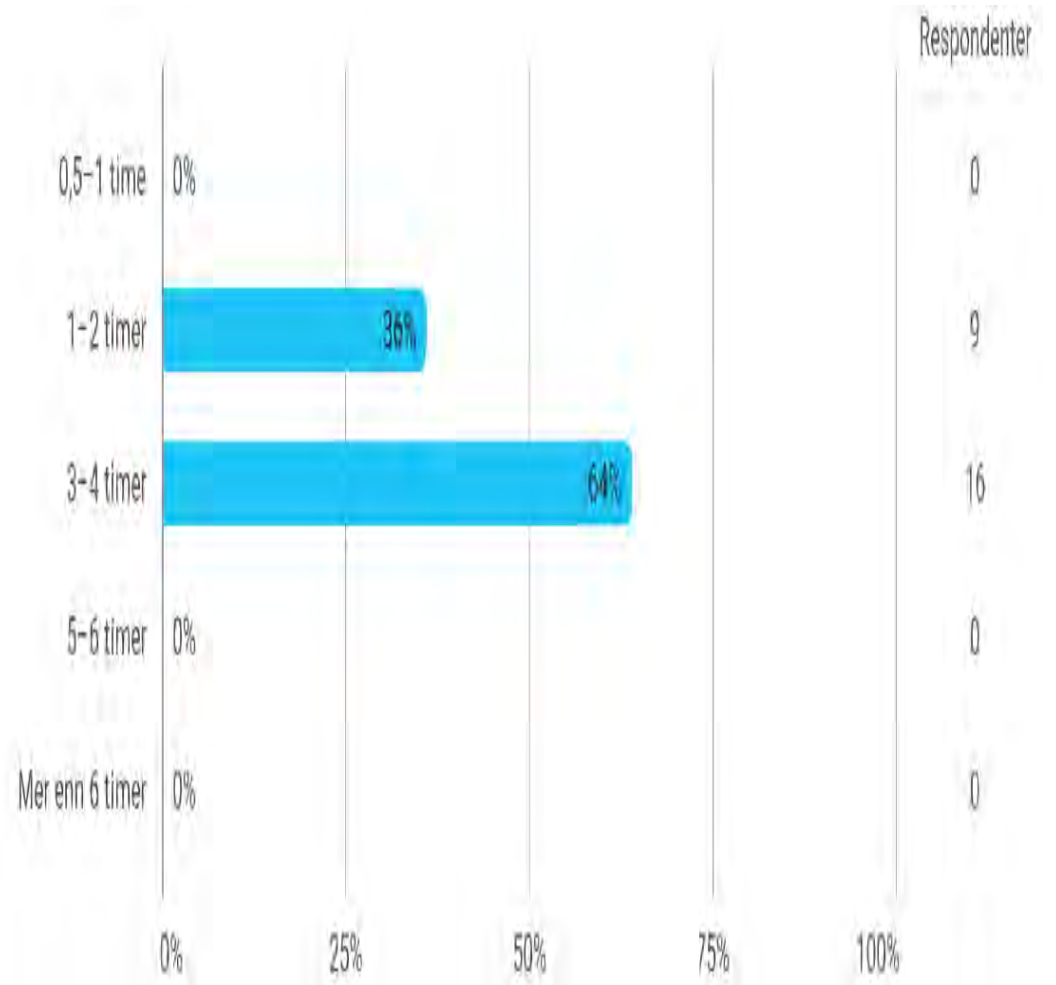

Svar fra Viltforvaltningen

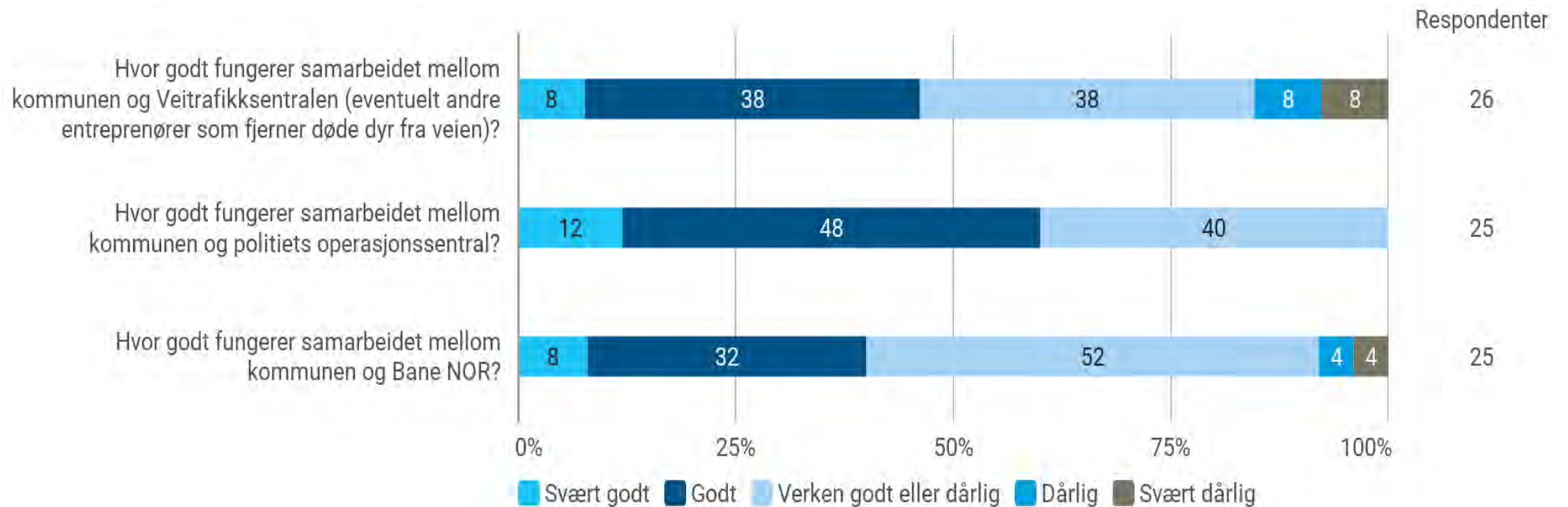
Hvor mye tidsressurser brukes det i gjennomsnitt per dyrepåkjørsel i kommunen?

Tabellen viser hvor mye tid som brukes på hver enkelt dyrepåkjørsel i gjennomsnitt. Denne tiden hadde blitt betydelig kortet ned dersom ettersøksekvipasjene hadde hatt et nøyaktig koordinat for å starte søk. Mye tid går bort til å lete etter skadested

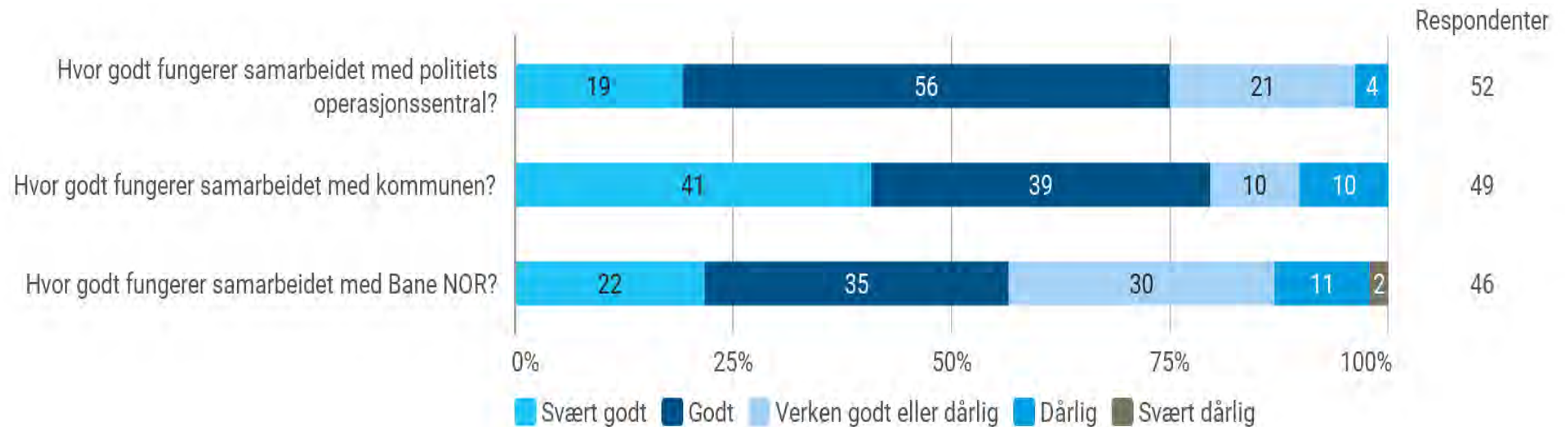
Det mest vanlige er å ha møte mellom fallviltgruppen og administrasjon 1-2 ganger i året, cirka halvparten. 1 av fire kommuner oppgir 0 ganger i året, og i overkant av en femtedel oppgir 3 eller flere ganger i året.

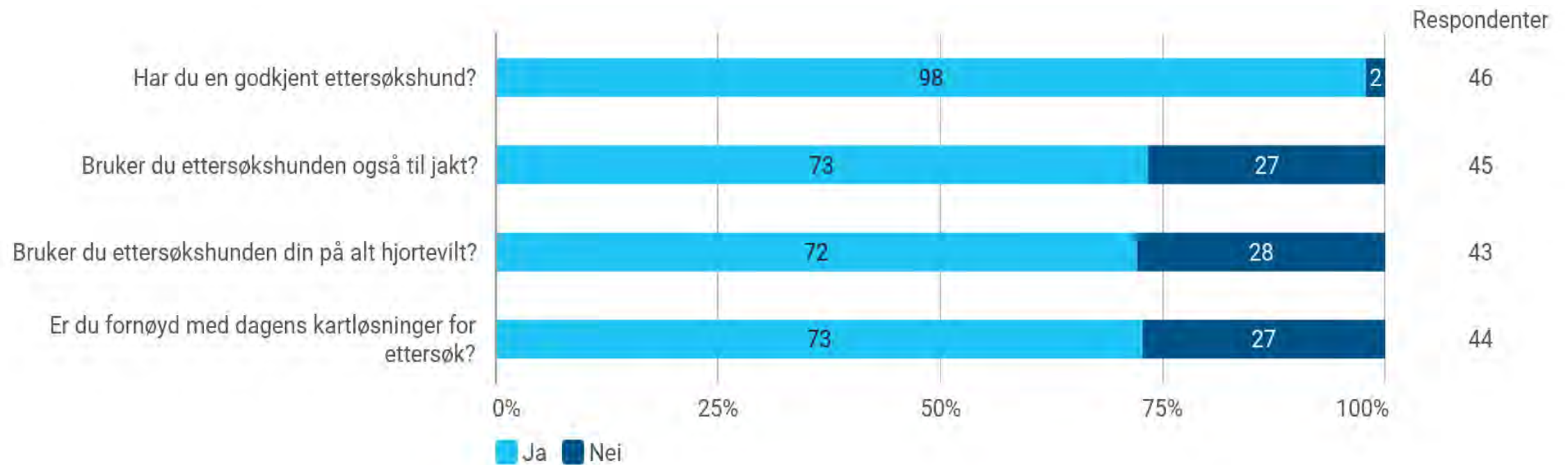
Viltforvaltningens erfaringer av samarbeid med politiets operasjonssentral, veitrafikkmyndigheter og Bane NOR

Fallviltjegeres erfaring av samarbeid med politiets operasjonssentral, veitrafikkmyndigheter og Bane NOR.

Svar på spørsmål om bruk av ettersøkshund, om denne også brukes til annen jakt, samt kartløsninger.

Fallviltmannskapets erfaringer Utdrag

- *Mottaker burde kunne se innringer, slik at lokalisering av ulykkessted. Meldemottaker burde hatt kompetanse til å hjelpe innringer*
- *Operasjonssentralen må holde bilist som har kjørt på vilt til å vente på stedet til fallvilt er koblet på*
- *Det er mangel på merking på skadested av trafikanter, alle skulle hatt merkestimmeler i bilene fra forsikringsselskapene. Det er det i Sverige, 1 gang var det hengt opp på stedet*
- *Kontakten med politiet har et meget stort forbedrings potensial. Dette bør det tas tak i*
- *Politiet må begynne å bistå for å slå ned på alle de som stikker av fra påkjørsler. Bane NOR og Statens VV må bli flinkere til å rydde langs vei og bane*
- *Bedre merking ved påkjørsler av vilt, alle skulle fått fra forsikringsselskap merkestener som i Sverige, det letter oss for et farlig søk langs veier. Politiet burde be fører om merke plassen så de finner den lett i mørket, spesielt høst med stor nedbør. Hund går etter snuten og ikke etter synet og trafikken*
- *Noen andre farger/lys på bilene. Folk respekterer ikke de gule lysene*
- *Politiet bør be om merking for å slippe å gå langs veier unødig, med risiko for hund og fører. Det er ingen respekt før de får lys i frontruten fra hundefører*
- *Det bør komme ut en felles løsning fra LMD på hvordan det kommunale ettersøkte skal organiseres og utføres*

Oppsummert Fallviltmannskapets erfaringer

- 0 Behov for langt mer sikkerhet langs veiene – både ved søk og ved selve ulykkespunktet
- 0 Behov for mer opplyste bilister, mer bevissthet og kunnskap
- 0 Bedre merking, helst at bilfører blir ved ulykkesstedet til de kommer
- 0 Bedre kommunikasjon mellom varsler, mottaker og jeger
- 0 Fallviltappen kan bli bedre, mer integrert med kartløsninger
- 0 Mer rettferdig og likt kompensasjonssystem for vakt
- 0 Det er behov for tydeligere ansvarsfordeling, mer ressurser og bedre koordinering, både internt i kommunene og mellom kommuner. Det er nødvendig med standardiserte rutiner for å oppdatere vaktlister
- 0 Mer profesjonalisert, med kompensasjon for egne ettersøkshunder?

Påkjørt gaupe forlatt i veikanten

En gaupe er avlivet etter at den ble funnet hardt skadet ved en vei i Larvik. Ingen vet hvor lenge den hadde ligget der.

AVLIVET: Gaupa hadde både bruddskader og indre skader da den ble funnet.
FOTO: LASSE KROGSTAD

Magnus Skatvedt Iversen
Journalist

Publisert 3. mars 2023 kl. 10:12

Artikkelen er mer enn ett
år gammel.

Tidlig fredag morgen ble en gaupe avlivet i Tvedalen i Larvik.

Mannskap fra kommunen rykket ut etter at det kom melding om at en gaupe var påkjørt og skadet. I samråd med Statsforvalteren ble det bestemt at dyret skulle avlives.

Gaupa hadde omfattende bruddskader og indre skader, forteller Lasse Krogstad. Han er rådgiver i Larvik kommune.

– Den klarte ikke å bevege seg, men var fortsatt i live da ettersøkspersonell kom til stedet.

Mangel på informasjon til førere

- o Mangel på informasjon til bilførere om hvordan man skal agere ved en dyrepåkørsel er et stort problem.
- o Mange bilførere kjenner ikke til regelverket, vet ikke hvor man kan få informasjon, og melder dermed ikke inn en dyrepåkørsel, eller gjør det for sent
- o Mange reiser fra stedet uten å merke, når de ikke får svar på telefon
- o Økt kunnskap vil også gjøre bilførere sikrere, og antageligvis vil færre få panikk og kjøre fra stedet uten å melde fra
- o Det finnes ingen informasjon til utenlandske bilister og vogntogførere om hva de skal gjøre ved en påkørsel
- o Foreslåtte tiltak i forrige fase av prosjektet var blant annet SMS-varslere ved innreise eller informasjonsmateriell på tollstasjoner og rasteplasser om hva man skal gjøre dersom man kjører på et dyr
- o Nødvendig å formidle kunnskap til bilførere om rapporteringsplikt, hvem som skal kontaktes når, betydningen av å stoppe og gi en eksakt koordinat, og at man generelt ikke er erstatningsansvarlig

Varselskilt mot elgfare virker dårlig

Elgskilt brukes hyppig for å advare bilister mot elgfare, men nå slår Statens vegvesen fast i en rapport at effekten av skiltingen er minimal.

KOSTER DYRT: Vilt påkjørsler koster Norge 900 millioner kroner i året. En ny rapport konkluderer med at elgskiltene har minimal effekt mot ulykker.

FOTO: KALLESTAD, GORM / SCANPIX

– Skiltene bør jo bety for trafikantene at de skal sette ned farten, men det viser seg jo i virkeligheten at det gjør de ikke, sier sjefingeniør Rolf Sevendal i Statens vegvesen i Hedmark.

Hedmark er det fylket med desidert flest elgpåkørsler i landet. I perioden 2008 til om med 2013 ble fire personer drept og fire hardt skadd etter elgpåkørsler. Over 4.700 elg og rådyr måtte bøte med livet, viser en ny rapport over vilt påkjørsler. Statens vegvesen bestilte rapporten for å se hva de kan gjøre for om mulig å få ned antall påkjørsler.

Ola Bjørlo Strande
Journalist

Alexander Nordby
Journalist

Publisert 23. mars 2015 kl. 07:24

Artikkelen er flere år gammel.

Andre aktørers erfaringer

- o Mange kontakter AMK 113 når de kjører på et dyr, selv om ikke det er personskader involvert. AMK har ikke ressurser til å håndtere dyrepåkjørslar
- o Gjennomsnittlig 750 000 anrop per år. 90 prosent besvares innen 10 sekunder
- o St Vegvesen 5 veitrafikksentraler (175) har en viktig rolle i å sikre trafiksikkerheten ved viltpåkjørslar og har behov for presis informasjon om alvorlige hendelser eller trafikkblokkering
- o Nøyaktig koordinat og rask tilgang til relevante personer er også viktig for dem
- o En stor fordel vil være å kunne varsle andre førere om dyr ved veien eller om at en dyrepåkjørslar har funnet sted
- o En undersøkelse gjennomført av NAF i 2023 viste at 72 prosent av deres medlemmer daglig frykter å kjøre på et dyr
- o Bilførere har behov for å raskt komme i kontakt med dem som skal håndtere påkjørselen
- o Selv om ikke politiet rykker ut til dyrepåkjørslar, må skaden registreres hos dem for at bilfører skal få ut forsikringspenger - Fallviltjegere har avdekket falske anmeldelser
- o Bilførere som kjører på et kjæledyr må ofte håndtere dyr og situasjonen på egenhånd. Politiet kan bistå med å få tak i veterinærvakt og sette bilfører i kontakt med dem. Ofte er det ikke noen som rykker ut, og vedkommende må ta dyret til veterinær selv.

Oppsummert

- 0 Politiet er ikke tilfreds med dagens ordning. Stor frustrasjon over mye tidsbruk som skaper stress for de ansatte
- 0 Politiets rolle i slike saker er ofte preget av ren administrasjon, og de rykker uansett ikke ut dersom det ikke er en alvorlig trafikksituasjon eller personskader involvert
- 0 Blant fallviltmannskap er det frustrasjon over mangel på eksakte koordinat. Mye tid går til å lete etter utgangspunkt for skadestedet, og jegerne med hund og utstyr befinner seg ofte i trafikkfarlige situasjoner
- 0 Store ulikheter hvordan viltforvaltningene organiserer fallviltmannskap Noen får vaktkompensasjon og eller støtte til bruk av eget utstyr, og andre ikke. Et ønske om mer likhet og struktur
- 0 Det er et stort behov for rask og presis kommunikasjon, en fordel om de ulike aktørene kan kommunisere med bilførere med videoløsning
- 0 Erfaring fra Sverige viser også at det er en stor fordel at de som mottar varselet har god kompetanse om dyr og dyrepåkjørslar.

-
- Prosjektgruppen har i samarbeid med Norsk Luftambulans, som drifter 113-appen, undersøkt premissene for hvordan man kan inkludere en varslingsom dyrepåkjørslar der uten å gå via alarmsentralen.
  - Mottaker vil få en nøyaktig stedsangivelse basert på koordinater i en kartløsning
  - Mulighet å koble seg opp med en videoløsning som allerede ligger integrert i 113-appen. Også mulighet å ha en dialog inne i videoløsningen
  - Dette gjør at vedkommende som mottar varselet får god oversikt over skadested og skadeomfang, og eventuelt dyreart og antall dyr. Dette vil også gi mulighet til å avklare om det er mulige, men ikke tydelige, tegn til personskade

**Med tre barn i bilen,
smalt Bjørnar inn i elgkua**

Hovedpunktene i en ny alternativ modell for en varslingsentral utviklet av prosjektgruppen Lyngstad / Skåppå

- **En felles vaktssentral:** En spesifikk vaktssentral for dyrepåkjørslar etableres/integreres i en eksisterende vaktssentral, som standardiserer og profesjonaliserer håndteringen over hele landet
- **Integrering av alle dyrearter:** Modellen inkluderer både vilt, tamdyr og kjæledyr i ett system
- **Integrere i Norsk Luftambulanses 113 app:** NLA har jobbet med å integrere en ekstra 'knapp'-funksjon for dyrepåkjørslar. I skissen kan bilisten ved en dyrepåkjørslar gå inn i 113-appen. Valgmulighet for 'Dyrepåkjørslar', som igjen viderefører til et mottakerapparat som er spesialisert på å håndtere dyrepåkjørslar og som har alle nødvendige ressurser tilgjengelig
- **Politiet skal også kunne om dirigere anrop** fra 02800 / 112 / ecall til denne sentralen. Sikre nøyaktig koordinat
- **Datasystem med oppdatert informasjon:** Vaktssentralen vil ha tilgang til et datasystem med kommunegrenser, kontaktinfo til fallviltjegere, beitelagsledere og veterinærvakter. Softwaren utformes for kontinuerlig oppdatering
- **Standardiserte prosedyrer:** Operatøren ved vaktssentralen følger en fast prosedyre for å sikre skadestedet, avdekke personskader og varsle riktige instanser basert på innringers koordinatposisjon

. Foreslått modell for effektiv håndtering av dyrepåkjørslar

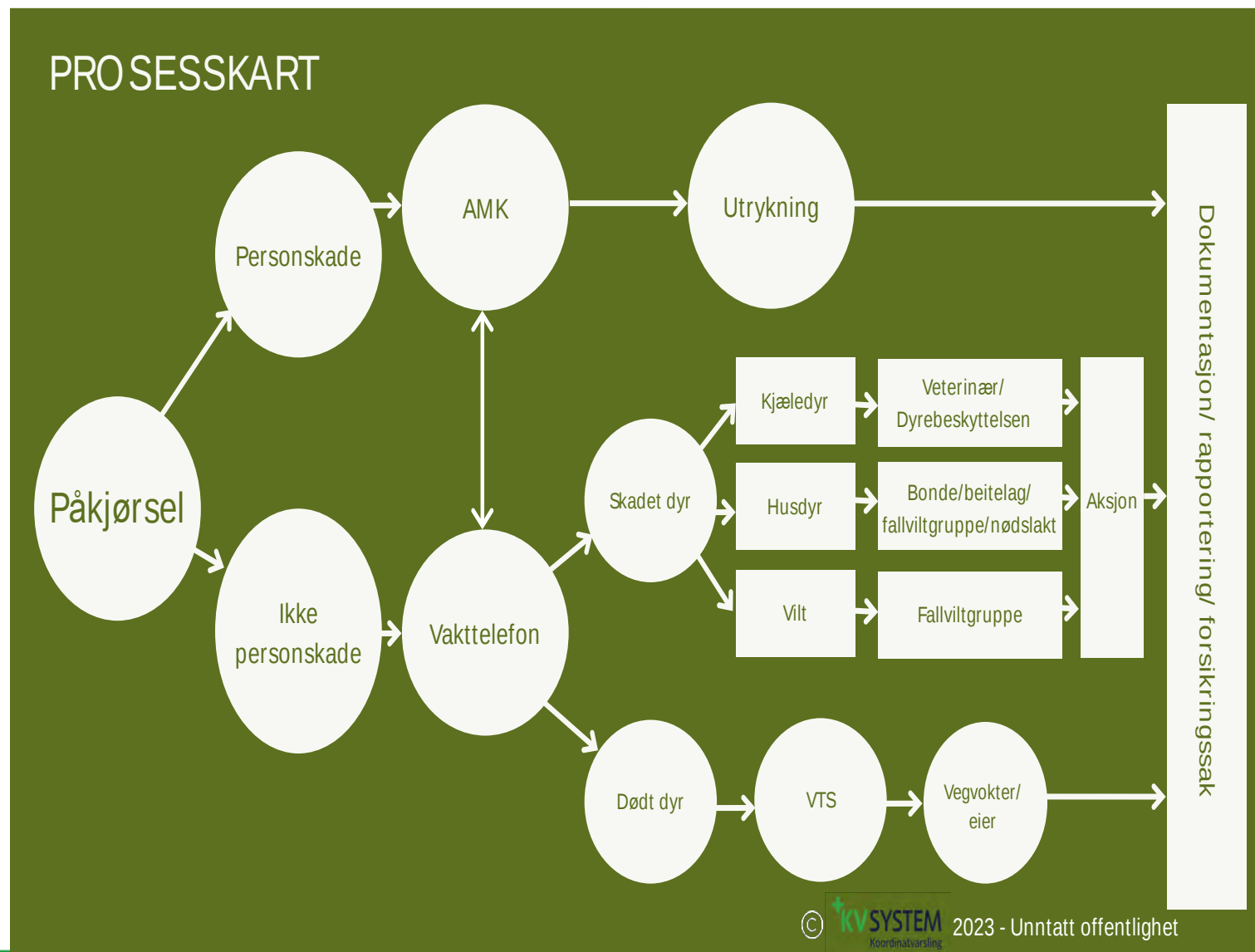
Mottak av varslings: Operatøren mottar varslingsen via appen eller telefon og identifiserer koordinatposisjonen. Mulighet for fører å filme eventuelle skader

Sikring av skadested: Første prioritet er å sikre skadestedet og vurdere personskade. Mulighet for fører å filme ulykkes-plassen og det påkjørte dyret

Identifisering og varslings av relevante instanser:

- Skadet vilt: Faktuell fallviltjeger kontaktes og rykker ut
- Skadet tamdyr: Beitelag eller dyreeier kontaktes
- Skadet kjæledyr: Fraktes til veterinær av innringer, veterinær blir tilkalt
- Døde dyr : Veitrafikksentralen

Dokumentasjon: Operatøren dokumenterer prosessen fortløpende og Politiet / AMK får et automatisk varsel umiddelbart om at en viltpåkørsel har skjedd, med koordinat slik at de er oppdaterte. Dette vil bli lagret i et register

Saker

Historikk

Beitelag

Vetrinærer

Fallviltjegere

Statistikk

Tilgjengelig

Jens Jeger

40 43 98 65

Harald Hjort

90 43 23 42

Egil Elg

45 93 23 23

Utlgjengelig

Guri Grevling

99 43 77 42

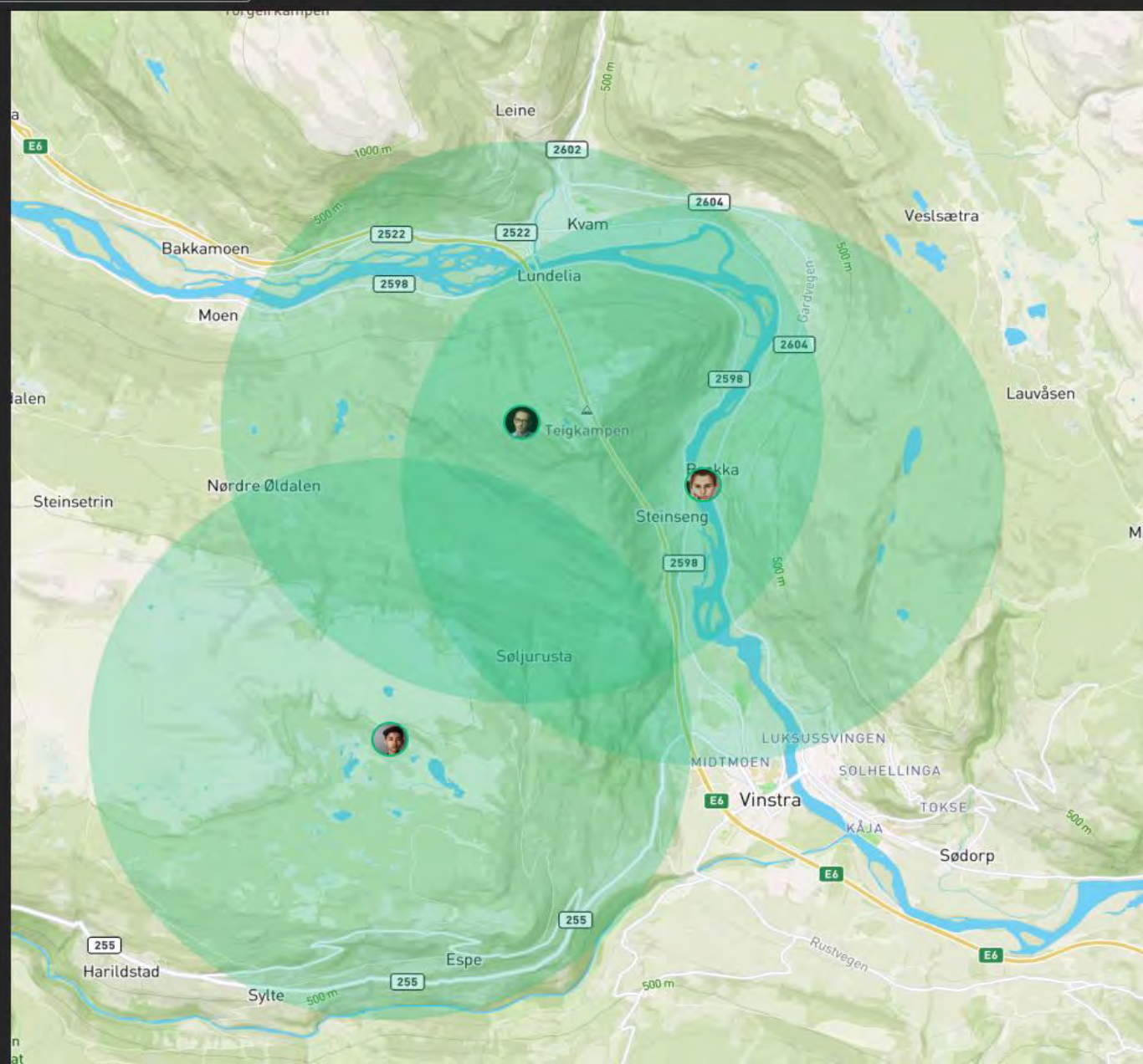
Rune Rådyr

47 43 23 60

Tor Tiur

98 73 73 97

+ NY JGER

Fremover

- o Referansegruppen og prosjektgruppen vil gjerne bidra videre.
- o Mulig å søke midler til å kjøre en fullskala pilot av en varslingsentral – hvis offentlige etater er interessert
- o Mulige finansieringskilder:
- o **Aktuelt for Digitaliseringsdirektoratet** I kontakt med dem, men avhengig av at offentlig myndighet står som søker
- o **Forskningsrådets IPN-ordning.** Krever også et samarbeid
- o En tanke:

DSB har evaluert Ecall inn til nødnummeret 110 og de anbefaler i en ny rapport mars 2024 at dette legges inn til et annet varslingssted, usikkert hvor. 97 prosent av varslingene fører ikke til uttrykning, 70 prosent skyldes feil bruk eller veihjelp. Kun 2,7 prosent var reelle trafikkulykker. DSB anser det som nødvendig at en ny løsning kommer på plass, kan dette inngå i en eventuell ny varslingsentral?

Hjertesukk fra en forsker

- o Forskning på dyrepåkjørslar har ikke vært prioritert, kun mindre lokale prosjekt
- o Det har alltid blitt pekt på at det er noen andres ansvar
- o Nå to undersøkelser utlyst om økonomi og finansieringsmodell, lite på tiltak
- o Vår forskningsgruppe har i de siste to årene sendt inn to søknader til Forskningsrådet – På tross av meget høye karakterer har vi ikke fått midler til å forske på tiltak
- o Tilbakemeldingen begge gangene har vært Eksellent og Eksepsjonelt, med svært høy kvalitet - og prosjektet hadde fått finansiering dersom det hadde vært mer midler tilgjengelig
- o Den siste søknaden var bla om konnektivitet – Om å utforme infrastrukturen slik at det tilpasses dyrenes bevegelsesmuligheter og bevegelsesmønster. Det kunne ha kommet godt med jf et helt ferskt eksempel:
- o I Grane kommune, hvor E6 er nybygget/ oppgradert til økt standart og 90-sone på store deler av strekningen. Denne oppgraderingen har ført til en stor økning i antall påkjørslar. Fra tidligere 1-2 rein per år til 28 rein i løpet av 6 uker.
- o Samme uke påkjørt 5 rein av toget parallelt. Pluss vilt
- o **For å få dyrepåkjørslar prioritert er det helt nødvendig med krav til myndighetene og fra myndighetene på Forskningsrådet**

Takk for oppmerksomheten

